

Štandardný Eurobarometer 78

**VEREJNÁ MIENKA V EURÓPSKEJ ÚNII
Jeseň 2012**

NÁRODNÁ SPRÁVA SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Tento výskum bol objednaný a koordinovaný Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre komunikáciu.

Táto správa bola vypracovaná pre Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike.

Tento dokument nereprezentuje stanovisko Európskej komisie.
Interpretácie a názory obsiahnuté v tejto správe reprezentujú výlučne pohľad autora.

Štandardný Eurobarometer 78 / Jeseň 2012 – TNS Opinion & Social

Obsah

Úvod	3
1. Občianstvo Európskej únie	
1.1. Očakávania občanov od Európskej únie.....	4
1.2. Občan Európskej únie a jeho práva	5
1.3. Najpozitívnejšie výsledky Európskej únie.....	7
1.4. Využívanie vymožeností Európskej únie.....	9
1.5. Európska iniciatíva občanov.....	10
2. Informácie o Európskej únii	
2.1. Informovanosť o európskych záležitostiach.....	11
2.2. Zdroje informácií o európskych záležitostiach.....	11
2.3. Množstvo a objektivita informácií o európskych záležitostiach.....	12
Záver	13

*Národnú správu o výsledkoch prieskumu verejnej mienky Eurobarometer č. 78
pre Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike vypracoval Ivan Kuhn*

Úvod

Prieskum verejnej mienky Eurobarometer sa v členských krajinách Európskej únie organizuje od roku 1973. Dvakrát ročne sa realizuje tzv. štandardný Eurobarometer, ktorý sa týka širokého spektra otázok súvisiacich s európskou integráciou. Okrem neho sa realizujú aj špeciálne Eurobarometre, venujúce sa špecifickým témam a tzv. flešové Eurobarometre, ktoré sa venujú vysoko aktuálnym témam európskeho integračného procesu.

Štandardný Eurobarometer č. 78 bol sedemnásty v poradí od vstupu Slovenska do Európskej únie. Odpovede respondentov na otázky v prieskume Eurobarometer č. 78 mohli byť ovplyvnené takými udalosťami ako pretrvávajúca svetová finančná a hospodárska kríza a jej dopady na európsku a slovenskú ekonomiku, finančné problémy niektorých krajín eurozóny a zmena vlády po voľbách, ktoré sa konali v marci 2012.

Národná správa sa zameriava na dva okruhy otázok Štandardného Eurobarometra č. 78 a to na európske občianstvo a na informovanosť o európskych záležitostiach. Ostatné okruhy Štandardného Eurobarometra č. 78 boli spracované v správe FIRST RESULTS, ktorá bola Európskou komisiou publikovaná v decembri 2012 (iba v angličtine, nemčine a francúzštine).

Zameranie Národnej správy na otázky európskeho občianstva nie je náhodné, keďže rok 2013 bol rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/0217 vyhlásený za „Európsky rok občanov“. V roku 2013 uplynie 20 rokov od nadobudnutia platnosti Maastrichtskej zmluvy (1993). Európska únia teda oslávi 20. výročie existencie občianstva EÚ.

Zber dát v rámci dvadsiatich siedmich členských krajín Európskej únie a šiestich kandidátskych krajín (Chorvátsko, Čierna Hora, Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Srbsko, Island a Turecko) sa realizoval v období od 3. do 18. novembra 2012. Zabezpečovalo ho konzorcium TNS Opinion & Social pozostávajúce z firiem TNS plc a TNS opinion. Prieskum sa realizoval na reprezentatívnych vzorkách obyvateľov starších ako 15 rokov. Na Slovensku prieskum uskutočnila spoločnosť TNS Slovakia na vzorke 1 000 respondentov.

V texte a grafoch sú použité nasledujúce skratky:

EÚ	Európska únia
EÚ27	označuje skupinu 27 krajín, ktoré boli v čase realizácie prieskumu členskými krajinami Európskej únie
EK	Európska komisia
EP	Európsky parlament
SR / SK	Slovenská republika
ČR	Česká republika
FM	Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko
CY (tcc)	Turecká komunita na Cypre (Turkish Cypriot Community) – územie Cyperskej republiky, ktoré nie je pod kontrolou vlády Cyperskej republiky

1. Občianstvo Európskej únie

1.1. Očakávania občanov od Európskej únie

Vo svetle prebiehajúcich diskusií o budúcnosti Európskej únie je zaujímavé pozrieť sa detailnejšie na očakávania občanov Európskej únie a občanov Slovenskej republiky, ktoré majú od EÚ. V prieskume Eurobarometer, ktorý sa uskutočnil na jeseň roku 2012 bola aj otázka, ktorá umožnila respondentom voľne nadefinovať svoje očakávania od EÚ.

Slovenskí občania najčastejšie od Európskej únie očakávajú zvýšenie životnej úrovne, zvýšenie kúpnej sily resp. vyššie platy. Takéto očakávania má 32% občanov, zatiaľ čo v celoeurópskom priemere (priemere v dvadsiatich siedmich krajinách EÚ) má takého očakávania iba 12% občanov. Pre porovnanie, vo Veľkej Británii a Švédsku má takého očakávania od EÚ iba 5% občanov, vo Fínsku 4% a v Dánsku iba 3% občanov. Na druhej strane podobne vysoké očakávania v tejto oblasti ako Slováci majú Litovčania (36%), Maďari a Poliáci (29%). V susednom Česku má takéto očakávania 17% občanov.

Navyše, v porovnaní s prieskumom Eurobarometer č.77 ide o nárast o 11 percentuálnych bodov, keďže takéto očakávania na jar roku 2012 malo iba 21% Slovákov.

Druhou skupinou očakávaní od EÚ je tvorba nových pracovných miest, znižovanie nezamestnanosti a riešenie problému zamestnanosti mladých ľudí. Riešenie týchto problémov od únie očakáva 26% občanov Slovenska, 15% občanov EÚ27, 11% občanov Českej republiky a 8% občanov Veľkej Británie. Aj tu došlo na Slovensku v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom k nárastu očakávaní o 7 percentuálnych bodov.

Tretou najväčšou skupinou očakávaní od EÚ z pohľadu občanov SR sú mier, rovnosť pohlaví, spravodlivosť a rovnosť všeobecne. Takéto očakávania má od EÚ 16% slovenských občanov (7% občanov EÚ27). Aj v tomto prípade došlo v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom k výraznému nárastu, keďže v prieskume uskutočnenom na jar 2012 ani jeden respondent neuviedol takého očakávania.

Slováci od Európskej únie očakávajú aj finančnú bezpečnosť, pomoc v období recesie, podporu rozpočtu a podporu bánk. Takéto očakávania má 9% občanov SR. V EÚ27 má takéto očakávania 10% občanov, vo Veľkej Británii 11% občanov a v Českej republike 17% občanov. V tomto prípade poklesli očakávania občanov SR voči EÚ o 9 percentuálnych bodov.

Na druhej strane, 9% slovenských občanov očakáva od únie zoškrtanie výdavkov štátov, zastavenie financovania krajín EÚ, ktoré sa ocitli v kríze a dodržiavanie konvergenčných kritérií. V EÚ27 má tieto očakávania iba 5% občanov. V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom narástli očakávania slovenských občanov v tejto oblasti o 3 percentuálne body. Občania EÚ27 zase od EÚ vo väčšej miere očakávajú solidaritu medzi členskými štátmi a spoluprácu (12% občanov EÚ27 oproti 4% občanov SR).

Z týchto údajov je zrejmé, že aj keď občania v rôznych krajinách môžu byť naladení pozitívne vo vzťahu k Európskej únii, ich očakávania, čo by Európska únia pre nich ako pre občanov mala robiť, sa môžu diametrálne odlišovať.

Zaujímavé tiež je, že v prieskume sa iba jeden slovenský respondent z celkového počtu 1000 vyjadril, že od Európskej únie nemá žiadne očakávania. V celoeurópskom priemere nemá žiadne očakávania od EÚ 11% občanov a vo Veľkej Británii až 22% občanov.

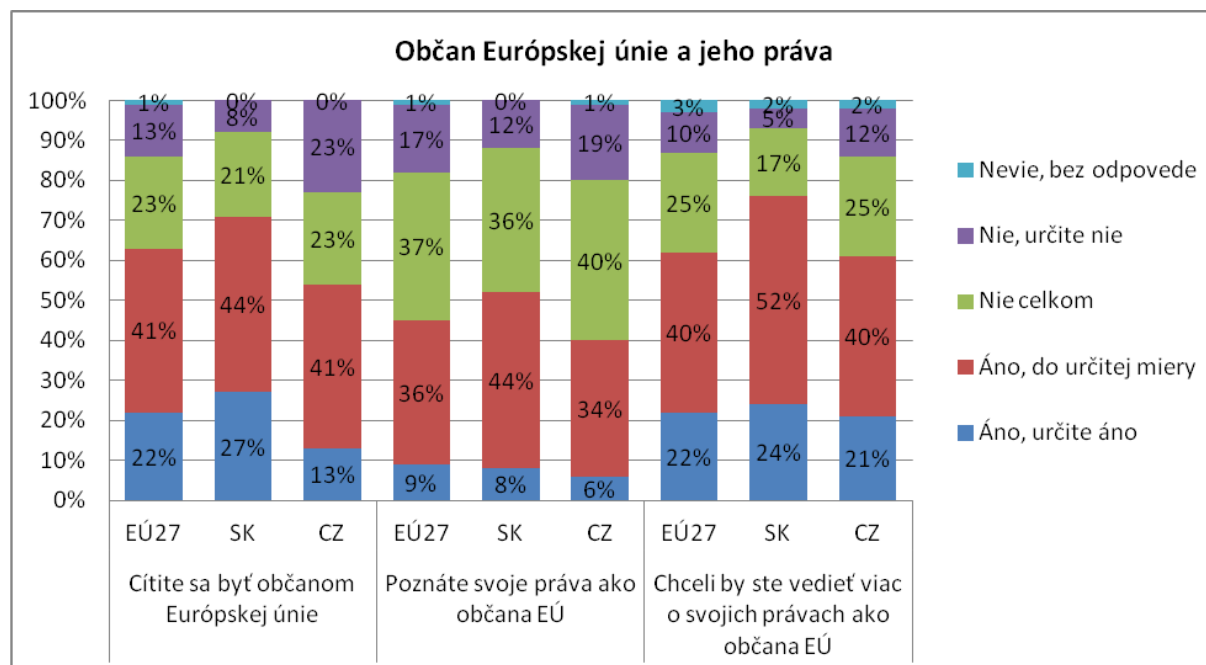
Z hľadiska generačných rozdielov je zaujímavé, že v skupine 15-24 ročných vyššiu životnú úroveň od EÚ očakáva iba 22% slovenských občanov (32% celkovo), ale až 14% má očakávania v oblasti vzdelávania (iba 5% celkovo).

1.2. Občan Európskej únie a jeho práva

Maastrichtská zmluva zaviedla inštitút občianstva Európskej únie. S občianstvom súvisia aj občianske práva. Občanom EÚ sa určite alebo do istej miery cíti byť 71% občanov SR. V EÚ27 sa takto cíti 63% občanov, v Českej republike 54% občanov. Naopak, väčšina občanov Veľkej Británie (51%) sa necíti byť občanmi EÚ.

Väčšina (52%) občanov SR je presvedčených, že pozná svoje práva ako občana EÚ. V európskom priemere je to menšina, iba 45% občanov, v Českej republike dokonca iba 40% občanov. A kým až 76% slovenských občanov by chcelo vedieť viac o svojich právach ako občana Európskej únie, v EÚ27 takýto záujem prejavuje iba 62% občanov, v Českej republike dokonca iba 61% občanov.

V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom nedošlo takmer k žiadnemu posunu názorov slovenských občanov, iba mierne klesol ich záujem vedieť viac o svojich právach ako občana (o 5 percentuálnych bodov).

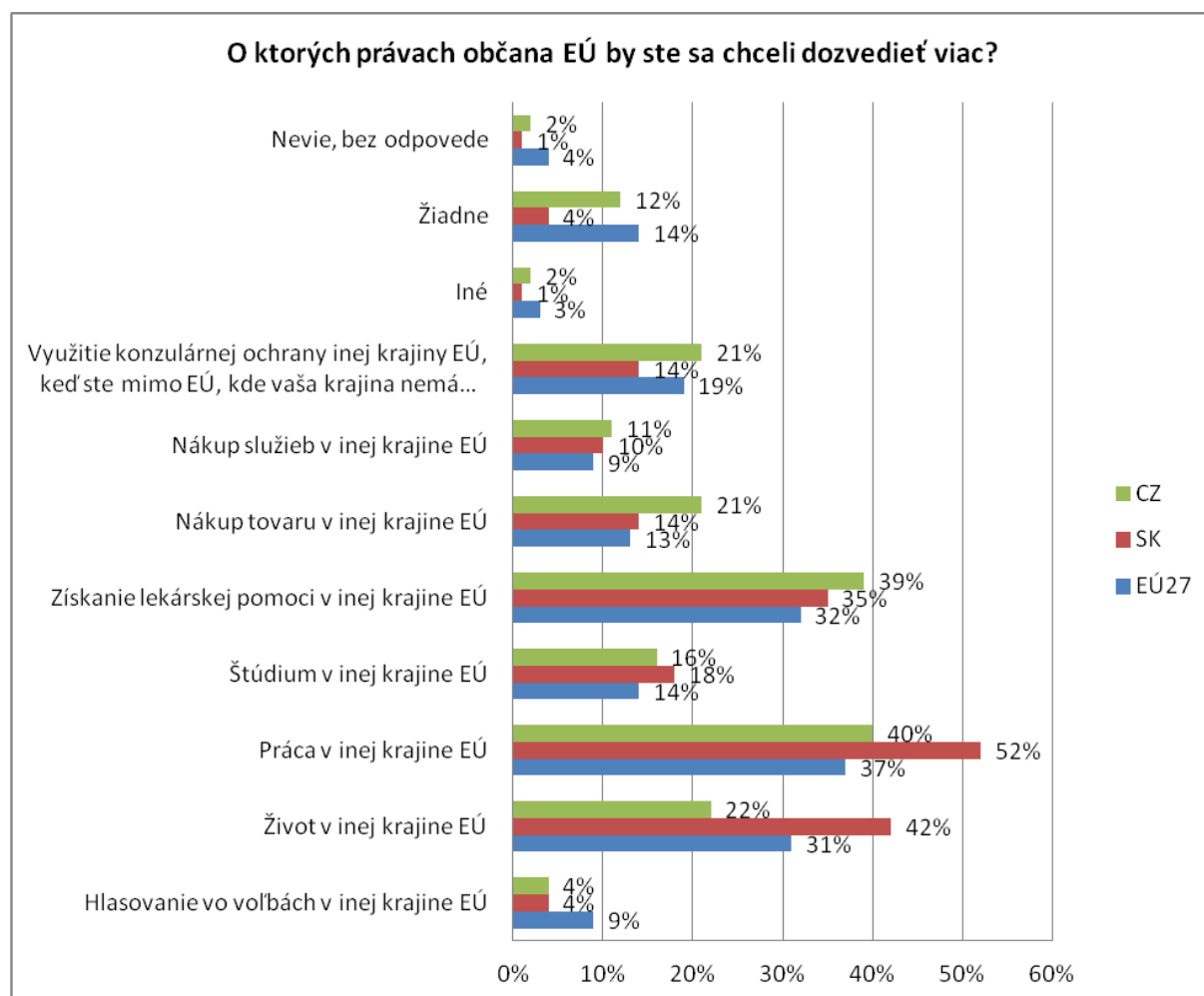

Z práv, ktoré občania Európskej únie majú, Slovákov najviac zaujímajú informácie o možnosti pracovať v inej krajine EÚ. Viac by sa o týchto právach chcelo dozvedieť až 52% slovenských občanov (o 1 percentuálny bod viac ako v poslednom prieskume). To je o 15 percentuálnych bodov viac ako je priemer EÚ27. Pre porovnanie, v Českej republike má záujem o tieto informácie 40% občanov.

Na druhom mieste sú informácie o možnosti žiť v inej krajine, o ktoré má záujem 42% Slovákov (o 3 percentuálne body menej ako v predchádzajúcom prieskume). To je o 11 percentuálnych bodov viac ako je priemer EÚ27. V Českej republike má záujem o tieto informácie iba 22% občanov.

Na treťom mieste majú občania SR záujem o informácie o možnostiach získania lekárskej pomoci v inej krajine EÚ. Takýto záujem prejavilo 35% občanov (o 4 percentuálne body menej ako v poslednom predchádzajúcom prieskume). To je o 3 percentuálne body viac ako je priemer EÚ27 a o 4 percentuálne body menej ako v Českej republike.

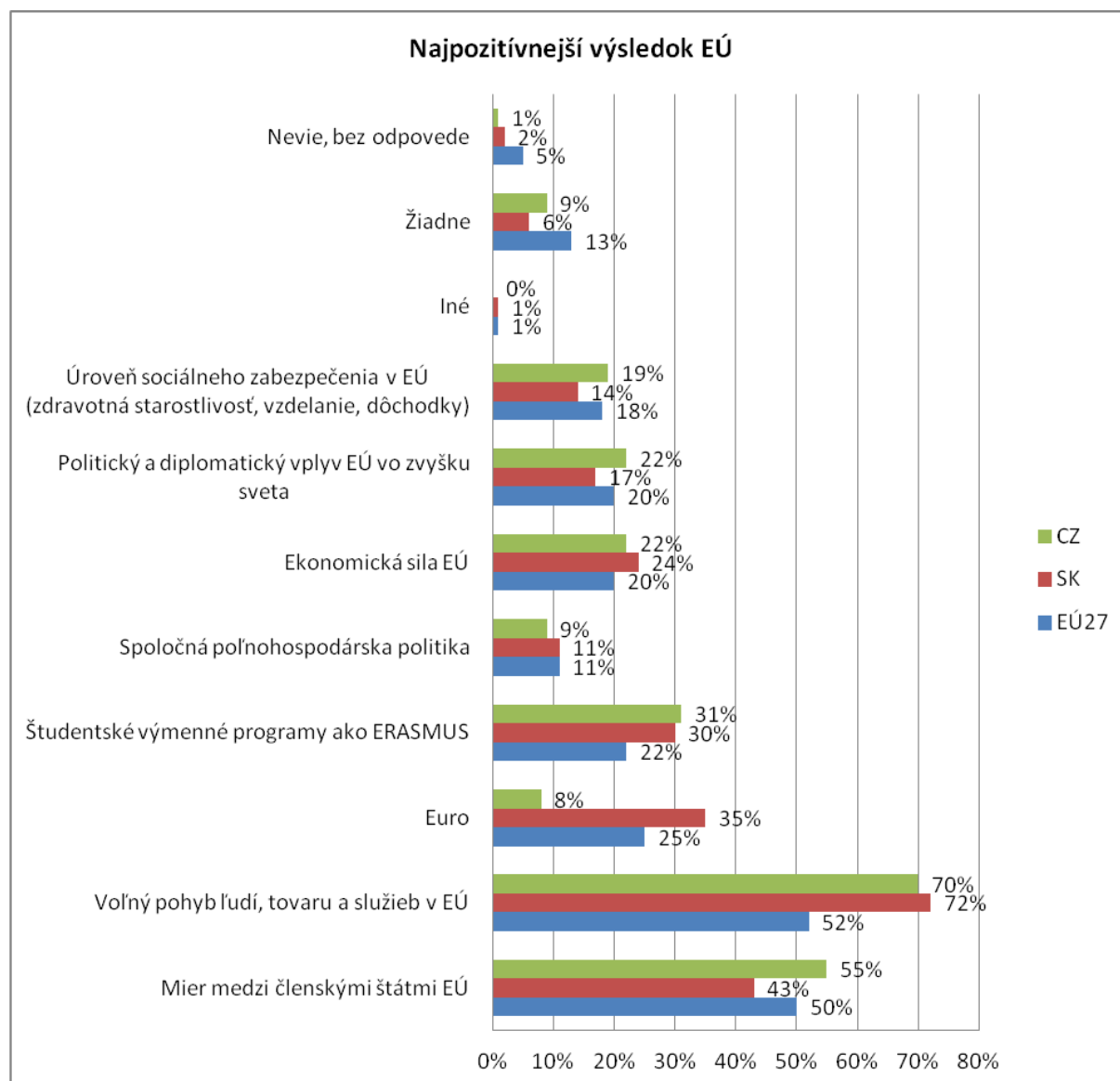
O informácie o možnostiach štúdia v inej krajine EÚ má záujem 18% Slovákov, 14% občanov EÚ27 a 16% občanov ČR. O informácie o možnostiach nákupu tovaru v inej krajine EÚ má záujem 14% slovenských občanov, 13% občanov EÚ27 a 21% občanov Českej republiky. O možnostiach využitia konzulárnej ochrany inej krajiny EÚ počas pobytu mimo EÚ by chcelo vedieť viac 14% občanov SR, 19% občanov EÚ27 a 21% občanov ČR.

1.3. Najpozitívnejšie výsledky Európskej únie

Istý rozdiel v názoroch slovenských občanov a občanov európskej dvadsaťsedmičky je v pohľade na to, čo sú najpozitívnejšie výsledky Európskej únie. Ako občania SR tak aj občania EÚ27 považujú za najpozitívnejší výsledok únie voľný pohyb ľudí, tovarov a služieb v EÚ. Kým v celoeurópskom priemere je to iba tesne nadpolovičná väčšina občanov (52%), na Slovensku je to až 72% občanov (70% v Českej republike).

Spoločný trh oceňujú viac ženy (74%) ako muži (69%) a viac obyvatelia východného Slovenska (75%) a stredného Slovenska (73%) ako obyvatelia západného Slovenska (70%) a Bratislavy (68%). Voľný pohyb tovarov a služieb v EÚ tiež oceňuje viac mladšia generácia (74% vo vekovej kategórii od 15 do 24 rokov a 75% vo vekovej kategórii od 25 do 39 rokov) ako staršia generácia (71% vo vekovej kategórii od 40 do 54 rokov a 68% vo vekovej kategórii nad 55 rokov). Spoločný trh tiež oceňujú skôr ľudia s vyšším vzdelaním (78% tých, ktorí ukončili vzdelávanie vo veku nad 20 rokov) a stále študujúci (80%) než tí, ktorí vzdelávanie ukončili vo veku do 15 rokov (58%). Jednotný trh tiež oceňujú viac obyvatelia malých a stredných miest (77%) než obyvatelia vidieka (68%).

Za druhý najpozitívnejší výsledok Európskej únie považujú občania EÚ27 aj občania SR mier medzi členskými štátmi EÚ. V celoeurópskom priemere je to presná polovica (50%) občanov, na Slovensku menej ako polovica (43%) občanov (v Českej republike 55% občanov). Príspevok EÚ k mieru medzi členskými štátmi únie oceňuje skôr staršia generácia (50% občanov vo veku nad 55 rokov) ako mládež (34% občanov vo veku od 15 do 24 rokov).

Tretí najpozitívnejší výsledok Európskej únie je podľa slovenských občanov, ako aj občanov EÚ27, euro. V tomto prípade jeho prijatie, resp. existenciu oceňujú viac Slováci (35%) ako občania EÚ27 (25%).

Vzhľadom na to, že euro zatiaľ prijalo iba 17 z 27 členských krajín únie (napríklad v Českej republike euro za jeden z najpozitívnejších výsledkov EÚ považuje iba 8% občanov) a niektoré s jeho prijatím ani nepočítajú (vo Veľkej Británii považuje prijatie eura za jeden z najpozitívnejších výsledkov EÚ iba 5% občanov), je vhodné porovnať názory slovenských občanov s názorom občanov krajín eurozóny.

V krajinách eurozóny prijatie resp. existenciu eura považuje za jeden z najpozitívnejších výsledkov EÚ 32% občanov, čiže aj v tomto porovnaní sú Slováci pozitívnejšie naladení ako je priemer eurozóny.

V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom však počet slovenských občanov, ktorí euro považujú za jeden z najpozitívnejších výsledkov Európskej únie, klesol o 14 percentuálnych bodov.

Prijatie eura oceňuje najviac mladšia stredná generácia (38% vo vekovej skupine od 25 do 39 rokov), najmenej najmladšia generácia (29% vo vekovej skupine od 15 do 24 rokov). Euro za jeden z najpozitívnejších výsledkov EÚ považujú tiež skôr tí, ktorí ukončili vzdelávanie do veku do 15 rokov (40%), ako tí, ktorí ešte stále študujú (33%).

Študentské výmenné programy ako Erasmus považuje za jeden z najpozitívnejších výsledkov Európskej únie 30% slovenských občanov, 22% občanov EÚ27 a 31% občanov Českej republiky. Celkom pochopiteľne sa k tejto možnosti prikláňa skôr mladšia generácia (36% vo vekovej skupine od 15 do 24 rokov a 35% vo vekovej skupine od 25 do 39 rokov) a najmä tí, ktorí ukončili vzdelávanie vo veku vyššom ako 20 rokov (43%), resp. stále študujúci (52%).

Iba 6% slovenských občanov si myslí, že Európska únia nemá žiadny pozitívny výsledok. V celoeurópskom priemere si to myslí 13% občanov, v Českej republike 9% občanov a vo Veľkej Británii až 31% občanov.

1.4. Využívanie vymožeností Európskej únie

Vo využívaní vymožeností Európskej únie sú Slováci nad európskym priemerom. Väčšina (61%) slovenských občanov navštívila počas posledných 12 mesiacoch inú krajinu EÚ. V celoeurópskom priemere to bolo iba 41% občanov. Najvyšší podiel majú ľudia vo veku od 25 do 39 rokov (72%) a tí, ktorí ukončili vzdelávanie vo veku nad 20 rokov (83%).

S ľuďmi z inej krajiny EÚ sa v posledných 12 mesiacoch stýkalo až 65% občanov SR a iba 48% občanov EÚ27. Vo Veľkej Británii to bolo 62% občanov, v Českej republike 39% občanov. Najviac sa s ľuďmi z iných krajín EÚ stretávajú mladí ľudia (75% vo vekovej skupine od 15 do 24 rokov) a tí, ktorí sa ešte vzdelávajú (86%).

46% Slovákov si počas posledných 12 mesiacov prečítalo knihu, noviny alebo časopis v inom jazyku ako vo svojom materinskom. V EÚ27 to bolo menej, iba 25%. Výrazne vyšší podiel majú tí, ktorí ukončili vzdelávanie vo veku nad 20 rokov (63%) a tí, ktorí sa ešte vzdelávajú (67%).

Televízne programy v inom ako v materinskom jazyku sledovalo v posledných 12 mesiacoch 65% Slovákov a 35% občanov EÚ27. Aj v tomto prípade platí, že výrazne vyšší podiel majú tí, ktorí ukončili vzdelávanie vo veku nad 20 rokov (81%) a tí, ktorí sa ešte vzdelávajú (84%). V prípade čítania v inom jazyku resp. sledovania programov v inom jazyku však vysoko nadpriemerné čísla na Slovensku sú zrejme spôsobené jazykovou blízkosťou slovenčiny a češtiny a možnosťou sledovať české programy prostredníctvom káblových televízií takmer na celom území SR.

Nákup výrobku alebo služby z inej krajiny EÚ však počas posledných 12 mesiacov prostredníctvom internetu využilo 27% občanov SR, čo je nad priemerom EÚ27 (20%). Vo Veľkej Británii túto možnosť využilo až 32% občanov. Túto možnosť opäť častejšie využívajú tí, ktorí ukončili vzdelávanie vo veku nad 20 rokov (43%) a tí, ktorí sa ešte vzdelávajú (47%).

Podobne vnímajú občania Slovenskej republiky aj prospech z vymožeností Európskej únie. Zo žiadnych resp. menších kontrol pri cestovaní do zahraničia v rámci EÚ má prospech 66% občanov SR. V EÚ27 je to 41% občanov, v Českej republike 57% občanov a vo Veľkej Británii iba 32% občanov. Výraznejšie túto možnosť využívajú ľudia vo veku od 25 do 39 rokov (78%) a tí, ktorí ukončili vzdelávanie vo veku nad 20 rokov (77%). Menšie náklady pri použití mobilného telefónu v inej krajine EÚ priniesli prospech 51% slovenských občanov (26% občanov EÚ27, resp. 25% občanov Veľkej Británie).

Lepšie spotrebiteľské práva pri kúpe výrobkov alebo služieb v inej krajine priniesli prospech iba 41% Slovákov (20% občanov EÚ27, resp. Veľkej Británie). Možnosť práce v inej krajine priniesla prospech 38% slovenských občanov (11% občanov EÚ27, resp. 10% občanov Veľkej Británie). Táto možnosť priniesla prospech 48% Slovákov vo veku od 25 do 39 rokov a 47% tých, ktorí ešte študujú. Lacnejšie letenky a širší výber leteckých spoločností priniesli prospech 38% slovenských občanov (26% občanov EÚ27). Posilnenie práv cestujúcich v leteckej doprave v EÚ prinieslo prospech 37% občanov SR (17% občanov EÚ27).

Možnosť žiť v inej krajine priniesla prospech 33% slovenských občanov (11% občanov EÚ27, resp. 12% občanov Veľkej Británie). Možnosť štúdia v inej krajine priniesla prospech 32% Slovákov (9% občanov EÚ27) a využívanie lekárskej pomoci v inej krajine EÚ prinieslo prospech 31% občanov SR (12% občanov EÚ27, resp. 14% občanov Veľkej Británie).

1.5. Európska občianska iniciatíva

V decembri 2009 nadobudla účinnosť Lisabonská zmluva. Zaviedla „európsku občiansku iniciatívu“. Táto iniciatíva umožňuje jednému miliónu občanov Európskej únie vyzvať Európsku komisiu, aby presadila podnet ich záujmu v oblasti kompetencií EÚ.

Prieskum Eurobarometer však ukazuje, že občania Európskej únie o túto možnosť neprejavujú veľký záujem. Na Slovensku sa 27% občanov vyjadrilo že je veľmi pravdepodobné alebo skôr pravdepodobné, že takúto možnosť využijú. 67% Slovákov to považuje za skôr nepravdepodobné alebo veľmi nepravdepodobné. V porovnaní s európskym priemerom však slovenskí občania prejavili väčší záujem o európsku iniciatívu občanov, pretože v EÚ27 sa iba 21% občanov vyjadrilo, že je skôr alebo veľmi pravdepodobné, že túto možnosť využijú. V Českej republike to bolo 19% občanov, vo Veľkej Británii 20% občanov.

Väčší záujem využiť túto možnosť majú Slováci vo veku od 25 do 39 rokov (34%), tí ktorí ukončili vzdelanie vo veku nad 20 rokov (38%) a tí, ktorí ešte študujú (37%).

2. Informácie o Európskej únii

2.1. Informovanosť o európskych záležitostiach

Väčšina ľudí na Slovensku aj v EÚ27 si myslí, že občania ich krajiny nie sú celkovo dobre informovaní o európskych záležitostiach. 68% respondentov na Slovensku sa vyjadrilo, že občania Slovenska nie sú veľmi dobre informovaní alebo vôbec nie sú informovaní o európskych záležitostiach a iba 30% si myslí, že sú veľmi dobre alebo skôr dobre informovaní. V celoeurópskom priemere to bolo až 75% respondentov, ktorí si myslia, že občania v ich krajine nie sú veľmi dobre alebo vôbec nie sú informovaní o európskych záležitostiach.

Z hľadiska trendov môžeme pozorovať, že po výraznom náraste počtu občanov, ktorí informovanosť o európskych záležitostiach vo svojej krajine považujú za nie veľmi dobrú alebo dokonca za veľmi zlú, v období rokov 2010-2011, v roku 2012 sa čísla veľmi nezmenili. Na jeseň 2010 informovanosť občanov vo svojej krajine o európskych záležitostiach považovalo za zlú 54% občanov, na jeseň 2011 66% občanov a na jeseň 2012 už spomínaných 68%.

Trochu lepšie hodnotia Slováci svoju vlastnú informovanosť o európskych záležitostiach. 38% občanov SR si myslí, že sú veľmi dobre alebo skôr dobre informovaní, kým 62% si myslí, že sú nie veľmi dobre informovaní alebo vôbec nie informovaní. V EÚ27 je tento pomer 31% k 68%.

Aj v tomto prípade negatívny trend z obdobia rokov 2010-2011, keď počet slovenských občanov, ktorí si mysleli, že sú dobre informovaní alebo skôr dobre informovaní o európskych záležitostiach klesol z 50% na 38%, sa zastavil.

Za lepšie informovaných sa považujú skôr muži (42%) ako ženy (33%), viac stredná generácia vo veku od 25 do 39 rokov (40%) a vo veku od 40 do 54 rokov (39%) ako mladá generácia vo veku od 15 do 24 rokov (36%) a staršia generácie nad 55 rokov (33%). Za lepšie informovaných sa tiež považujú tí, ktorí ukončili vzdelávanie vo veku nad 20 rokov (46%) než tí, ktorí ho ukončili vo veku do 15 rokov (26%).

2.2. Zdroje informácií o európskych záležitostiach

Hlavným zdrojom informácií o európskych záležitostiach je na Slovensku aj v celoeurópskom priemere televízia. Väčšinu správ o európskych politických záležitostiach dostáva z televízie 65% občanov SR a 58% občanov EÚ27. Ostatné médiá ako hlavný zdroj správ výrazne zaostávajú. Na druhom mieste je internet (15% v SR, 12% v EÚ27), na treťom rádio (8% v SR, 7% v EÚ27) a až na štvrtom tlač (7% v SR, 11% v EÚ27). Ako ďalšie zdroje správ o európskych politických záležitostiach Slováci uvádzajú rádio (40%) a tlač (38%).

Televízia je hlavným zdrojom informácií o európskych záležitostiach najmä pre strednú a staršiu generáciu vo veku od 40 do 54 rokov (73%) a nad 55 rokov (74%) a pre ľudí ktorí vzdelávanie ukončili vo veku 16 až 19 rokov (73%). Naopak, v prípade využívania internetu na získavanie informácií o európskych záležitostiach dominujú mladí ľudia vo veku od 15 do 24 rokov (37%) a tí, ktorí ešte študujú (52%)

Z hľadiska trendov po dosť výraznom poklese využívania televízie ako hlavného zdroja správ o európskych politických záležitostiach v rokoch 2010-2011, keď počet občanov, ktorí ako hlavný zdroj informácií uvádzali televíziu klesol zo 70% na jeseň 2010, na 61% na jeseň 2011, môžeme pozorovať mierny nárast na 65% na jeseň 2012.

Zároveň za posledné dva roky po výraznom náraste počtu respondentov, ktorí sa vyjadrili, že nevyhľadávajú správy o európskych politických záležitostiach došlo k ich poklesu. Na jeseň 2010 sa iba 3% respondentov vyjadrili, že nevyhľadávajú takéto správy, na jeseň 2011 to bolo až 13% respondentov a na jeseň 2012 to bolo opäť iba 5% respondentov.

Pokiaľ ide o zdroje informácií o európskych politických záležitostiach na internete, najčastejším zdrojom informácií sú informačné internetové stránky (internetové stránky novín, časopisov a pod.) Na Slovensku sú hlavným internetovým zdrojom pre 58% občanov, v celoeurópskom priemere pre 66% občanov. Druhým najdôležitejším zdrojom sú pre Slovákov online sociálne siete, ktoré na získavanie informácií v tejto oblasti využíva 33% občanov, kým v EÚ27 je to iba 23% občanov. Tretím najdôležitejším zdrojom sú internetové stránky inštitúcií a oficiálne stránky (vládne internetové stránky a pod.) ktoré na získavanie informácií o európskych politických záležitostiach využíva 26% občanov SR a 24% občanov EÚ27.

V porovnaní s prieskumom, ktorý bol uskutočnený na jeseň 2011, klesol na jeseň 2012 záujem vyhľadávať informácie na internetových stránkach inštitúcií a oficiálnych stránkach (z 37% na 26%) aj na informačných internetových stránkach (z 62% na 58%).

2.3. Množstvo a objektivita informácií o európskych záležitostiach

Slovenskí občania považujú množstvo informácií o európskych záležitostiach v médiách za primerané. V prípade tlače si to myslí 73% Slovákov (56% občanov v EÚ27), v prípade televízie si to myslí 72% občanov (55% v EÚ27), v prípade rozhlasu si to myslí 71% občanov (48% v EÚ27) a v prípade webových stránok si to myslí 54% občanov (42% v EÚ27). Slováci sú teda s množstvom informácií o európskych záležitostiach výrazne spokojnejší ako je európsky priemer. Z hľadiska trendov nenastala v tejto oblasti za posledných 12 mesiacov (od jesene 2011 do jesene 2012) takmer žiadna zmena.

Podobne sú slovenskí občania spokojní aj s objektivitou informácií o Európskej únii. Za objektívne považuje informovanie o EÚ v rozhlase 72% občanov SR (52% v EÚ27), v tlači 70% občanov (51% v EÚ27), v televízii 69% občanov (53% v EÚ27) a na webových stránkach 54% slovenských občanov (40% v EÚ27). Slováci sú teda s objektivitou informácií o európskych záležitostiach výrazne spokojnejší ako je európsky priemer. Z hľadiska trendov nenastala v tejto oblasti za posledných 12 mesiacov (od jesene 2011 do jesene 2012) takmer žiadna zmena.

Záver

Výsledky prieskumu verejnej mienky Eurobarometer č. 78 z jesene 2012 sa až na malé výnimky výrazne neodlišujú od výsledkov prieskumov Eurobarometer č. 76, ktorý sa uskutočnil na jeseň roku 2011, resp. Eurobarometer č. 77, ktorý sa uskutočnil na jar roku 2012. Slovenskí občania z prieskumu opäť vychádzajú ako nadpriemerne pozitívne naladení v oblasti európskych záležitostí v porovnaní s priemerom krajín európskej dvadsaťsedmičky.

Výrazná väčšina občanov SR sa cíti byť zároveň aj občanmi Európskej únie, väčšina občanov SR je presvedčených, že pozná svoje práva ako občana EÚ a zároveň výrazná väčšina má záujem vedieť viac o svojich právach ako občana EÚ. Vo všetkých troch ukazovateľoch sú Slováci nad priemerom EÚ27.

Z práv, ktoré občania Európskej únie majú, Slovákov najviac zaujímajú informácie o možnosti pracovať v inej krajine EÚ, na druhom mieste sú informácie o možnosti žiť v inej krajine a na treťom mieste majú občania SR záujem o informácie o možnostiach získania lekárskej pomoci v inej krajine EÚ. Vo všetkých troch ukazovateľoch sú slovenskí občania opäť nad priemerom EÚ27, v prvých dvoch dokonca výrazne nad priemerom.

Slovenskí občania majú zároveň, v porovnaní s európskym priemerom a najmä v porovnaní s občanmi ekonomicky rozvinutých severských krajín, od Európskej únie oveľa väčšie očakávania, najmä v oblasti zvyšovania životnej úrovne (zvýšenie kúpnej sily resp. vyššie platy) a tvorby pracovných miest.

Vysoké očakávania Slovákov vo vzťahu k Európskej únii asi najvýraznejšie dokladuje skutočnosť, že kým v celoeurópskom priemere nemá žiadne očakávania od EÚ 11% občanov a vo Veľkej Británii až 22% občanov, vo vzorke 1000 slovenských respondentov sa iba jeden (0,1%) vyjadril, že od Európskej únie nemá žiadne očakávania.

Občania SR považujú za najpozitívnejší výsledok Európskej únie voľný pohyb ľudí, tovarov a služieb v EÚ. Za druhý najpozitívnejší výsledok EÚ považujú mier medzi členskými štátmi EÚ a na treťom mieste je spoločná európska mena euro.

Dôkazom pozitívnejšieho pohľadu Slovákov na EÚ je aj skutočnosť, že iba 6% slovenských občanov si myslí, že Európska únia nemá žiadny pozitívny výsledok, kým v celoeurópskom priemere si to myslí 13% občanov a vo Veľkej Británii až 31% občanov.

Slováci majú vďaka členstvu SR v EÚ prospech majú najmä zo žiadnych resp. menších kontrol pri cestovaní do zahraničia v rámci EÚ.

Slovenskí občania neprejavili väčší záujem o využitie „európskej občianskej iniciatívy“, ktorú zaviedla Lisabonská zmluva.

Hlavným zdrojom informácií o európskych záležitostiach je pre Slovákov televízia, ktorú využíva hlavne stredná a staršia generácia a ľudia so stredoškolským vzdelaním. Na druhom mieste je internet, ktorý využíva predovšetkým mladšia generácia a študenti stredných a vysokých škôl.

Občania Slovenskej republiky považujú informovanie o európskych záležitostiach v domácich médiách za primerané a objektívne.